

Türkiye Komünist Partisi 1920 Tüzüğü

Partinin Adı

Madde 1: Partinin adı, Türkiye Komünist Partisi 1920'dir. Kısaltılmış adı, TKP 1920'dir. Merkezi Ankara'dadır. Partinin amblemi, sarı hatla çevrelenmiş yuvarlak mavi zemin üstünde kırmızı orak çekiç, orak çekicin üstünde TKP yazısı ve altında sarı yıldız ve yıldızın içinde 1920'dir. Partinin marşı, "TKP Marşı"dır.

Partinin Tanımı

Madde 2: TKP 1920, işçi sınıfının; şehir ve köy emekçilerinin; sömürülen ve ezilen halkların; işsizlerin, yoksulların, kimsesizlerin; kadınların, gençlerin, aydınların; eşit ve özgür yeni bir dünya kurmak isteyen insanların partisidir.

Amaç

Madde 3: TKP 1920'nin amacı, dünya kapitalist sınıfının ayrılmaz bir parçası olan ve toplumumuzun küçük bir azınlığını oluşturan Türkiye kapitalist sınıfının iktidarına halkın demokratik iradesiyle son vermek; toplumun çok büyük çoğunluğunu oluşturan işçilerin, emekçilerin, bütün halkın öz iktidarı yoluyla kapitalist sömürüyü ortadan kaldırmak; toplumsal eşitlik, üretim araçlarının ortak mülkiyeti ve halkın kendi kendini yönetmesi ilkelerine dayalı sosyalist toplumu kurmaktır.

Partinin İşleyiş İlkeleri

Madde 4: Partinin örgütsel ilkesi demokratik merkeziyetçiliktir. Partinin iç yaşamı, tek tek her üyenin eşitliğini ve özgürlüğünü garanti altına alan demokrasi ilkesi ile bütün üyelerin kolektif iradesini yaşama geçirmeyi sağlayan merkeziyetçilik ilkesinin diyalektik birliğidir.

Demokratik merkeziyetçilik, her üyenin parti işlerine tam ve eşit haklı katılımını güvence altına aldığı gibi; kolektif yönetim ile kişisel sorumluluğu da birleştirir.

Demokratik merkeziyetçilik; eşitlik, özgürlük, her göreve seçilebilme, tartışma ve eleştirme hakkı; bu temelde oluşan ortak iradenin ortak disiplinle eyleme dönüştürülmesi, kişinin örgüte, azınlığın çoğunluğa, alt örgütlerin üst örgütlere uyması; bütün yöneticilerin hesap verme zorunluluğu ve gerektiğinde görevden alınabilmesi demektir.

Demokratik merkeziyetçilik, her üyenin özne olmasını sağlar ve demokratik temelde oluşan parti kolektif iradesinin uygulanmasını kesinleştirir.

Madde 5: Parti, halkın çalışma ve yaşama birimlerini esas alarak örgütlenir. Halkın bulunduğu her yerde olmak, parti için vazgeçilmez ilkedir.

Madde 6: Parti kadınlara lehte ayrımcılık uygular, kadınların yönetici görevlere gelmesini özel olarak teşvik eder.

Partide, tek sayılı organlar dışındaki organ seçimlerinde kadın üyelere yüzde 50 kota ayrılır. Yeterli sayıda aday çıkmaması hâlinde, eksik kalan sayıda kurul üyeliğine adaylık bakımından bu hüküm uygulanmaz.

Tek sayılı organ seçimlerindeki sayısal eşitsizliği dengelemek için dönüşümlü görevlendirme yapılıır. Aday çıkmaması halinde, bu hüküm uygulanmaz.

Madde 7: Genel Kongre dışındaki merkez karar ve yürütme organları ile il ve ilçe başkanlıklarında, il ve ilçe yönetim kurullarında, il disiplin kurullarında üst üste en fazla iki olağan dönem göreve gelenebilir.

Madde 8: Üyelik ve Üyelik Görevleri

Partinin tüzük ve programını kabul eden, ödentisini her ay düzenli ödeyen, gönüllü olarak çalışmayı kabul ettiği parti örgütünde üzerine aldığı parti görevlerini yerine getiren herkes partiye üye olabilir.

Üyelerin görevleri şunlardır:

- a) Partinin programını, amaçlarını, politikalarını, yayınlarını çevresindeki insanlara ulaştırmak, onların partiye katılmaları için çaba göstermek.
- b) Parti kurullarının toplantılarına düzenli katılmak, düşüncelerini, eleştirilerini, önerilerini ortaya koymak, kararların uygulanmasında üzerine düşen görevleri yerine getirmek.
- c) Partinin amaç ve değerlerine uygun siyasal, sosyal, ekonomik ve düşünsel etkinliklere katılmak, toplumsal örgütlenme çalışmalarında yer almak.

Madde 9: Üyelik Yöntemi

Partiye üyelik başvurusu kişinin çalıştığı veya oturduğu ilçenin parti örgütüne yapılır. Üyelik başvurusu, başvuranın kimlik belgesine göre 3 nüsha olarak doldurulan üyelik fişini imzalaması ile yapılır.

Başvurana bir alındı belgesi verilir. Başvuranın bulunduğu yerde ilçe örgütü kurulmamışsa, üyelik başvurusu il örgütüne; il örgütü de kurulmamışsa Genel Merkez'e yapılır.

Partiye üyelik başvuruları parti panosunda ilan edilir. Üyelik başvuruları, 30 gün içinde olumlu ya da olumsuz karara bağlanır. Bu süre içinde karar alınmadığı takdirde başvuru kabul edilmiş sayılır. Üyelğe ilişkin red kararları, yönetim kurulu üyelerinin yarısından bir fazlasının oyuyla alınır ve başvuran kişiye bildirilir.

Üyelik başvurusu ilçe yönetim kurulunca reddedilenler, 10 gün içerisinde il yönetim kuruluna, il başkanlığı kurulmamış yerlerde Merkez Yürütme Kurulu'na itiraz edebilirler. İtiraz üzerine verilen karara karşı, 10 gün içinde il yönetim kurulu kararları için Merkez Yürütme Kurulu'na; Merkez Yürütme Kurulu kararı için de Parti Meclisi'ne başvurulabilir. Bu kurulun kararı kesindir.

Üyelğe kabul edilen kişinin, üye kayıt fişinin bir nüshası il örgütüne, diğer nüshası da Genel Merkez'e gönderilir.

Üyelik,

- 1) İstifa veya disiplin kurulu kararı ile çıkarılma;
- 2) Parti örgütüne bildirdiği adresinde bulunamayan ve bu nedenle 1 yıl süreyle ilişki kurulamayan,
- 3) Başka bir partiye üye olduğu saptanan üyelere ilişkin ilgili ilçe örgütü yönetim kurulunun düşürme kararıyla sona erer.

Üyelik işlerinin ve kayıtlarının düzenlemesine dair uygulama esasları Parti Meclisi tarafından hazırlanan yönetmelik ile belirlenir.

Madde 10: Fahrî Üyelik

Parti, isteyen partisiz kişilerin de parti çalışmalarına katkıda bulunabilmesini sağlar. Parti örgütleri bu amaçla, isteyen partisiz kişiler arasından fahrî üyeler kayıt edebilir. Fahrî üyelere bütün kademelerde etkin bir biçimde yararlanılabilmesi için Parti Meclisi gerekli yönetmeliği çıkarır.

Madde 11: Parti Organları

A- Merkez Karar ve Yürütme Organları

a- Genel Kongre

b- Genel Başkan

c- Parti Meclisi

d- Merkez Yürütme Kurulu

- e- Merkez Disiplin Kurulu
- B- Merkez Danışma Organları
- a- Parti Danışma Meclisi
- b- Parti Danışma Konferansı
- c- MYK ile İl-İlçe Başkanları Toplantısı
- d- Bilim ve Araştırma Kurulu
- e- Sanat ve Edebiyat Kurulu
- C- Bölge Meclisleri
- D- Emek Meclisleri
- E- Kadın Meclisi
- F- Gençlik Meclisi
- G- Yurtdışı Örgütü
- H- Yerel Karar ve Yürütme Organları
- a- İl kongresi, il başkanı, yönetim kurulu, disiplin kurulu
- b- İlçe kongresi, ilçe başkanı, yönetim kurulu, belde örgütü
- c- Çalışma ve yaşama alanı; mahalle ve köy birimleri
- I- Yerel Danışma Organları
- a- İl ve ilçe danışma konferansı
- b- İl ve ilçe üyeleri ve partisiz yurttaşlar konferansı
- c- İl parti örgütü toplantısı
- d- İlçe parti örgütü toplantısı
- İ- Parti Grupları
- a- TBMM Parti Grubu
- b- İl genel meclisi parti grubu
- c- Belediye meclisi parti grubu
- J- Tüzük ve yönetmeliklere göre kurulmuş diğer parti komisyonları, danışma ve çalışma gruplarından oluşur.

Madde 12: Genel Kongre

Genel Kongre, partinin en yüksek karar organıdır. Seçilmiş ve doğal delegelerden oluşur.

a) Seçilmiş Delegeler:

İki Genel Kongre arasında yapılmış son il kongrelerince seçilir. Seçilecek delege sayısı o ilde seçilecek milletvekili sayısının en fazla iki katı kadardır. İl sınırları içerisindeki toplam parti üyelerinin sayısı 600'den fazla değilse il kongresi, tüm il örgütü üyelerinin katılımı ile toplanarak Genel Kongre delegelerini seçebilir.

İlçe örgütü bulunup, henüz il merkezi açılmamış illerde, ilçeler il delegelerini oluşturur. Genel Kongre delegeleri bu il delegeleri tarafından seçilir.

b) Doğal Delegeler:

Genel Başkan, Parti Meclisi, Merkez Disiplin Kurulu üyeleri, partili bakan ve milletvekilleri ve parti üyeliği devam eden kurucular doğal delegelerdir.

Kurucu doğal üyelerin sayısı seçilmiş delege sayısının yüzde 15'inden fazla ise her Genel Kongre'de bir sonraki Genel Kongre için, divan tarafından yapılacak ad çekme ile kurucu doğal delegeler saptanır.

Genel Kongre'nin doğal delegeleri ayrıca il kongrelerinde delege seçilemezler. Doğal Delegelik, organdaki görev süresiyle sınırlıdır.

c) Toplanması:

Genel Kongre olağan olarak iki yılda bir toplanır; ancak Parti Meclisi veya Genel Kongre kararı ile bu süre bir yılı geçmemek üzere uzatılabilir.

Toplantının yer, gün ve gündemi PM tarafından kararlaştırılıp en az bir ay önce örgüte bildirilir; PM'nin çalışma raporu ve PM veya Genel Başkan tarafından hazırlanmış karar tasarıları delegelere Genel Kongre'den 1 ay önce gönderilir. Kurulacak komisyonlar belirtilerek, komisyonlarda görev almak isteyenlerin adlarının bildirilmesi istenir.

Genel Kongre'nin toplantı yeter sayısı, Genel Kongre delegelerinin salt çoğunluğudur. İlk toplantıda çoğunluk sağlanamazsa, Genel Kongre yeter sayı aranmaksızın, çağrılan gündemle, belirtilen yerde, ertesi gün toplanır. Genel Kongre için gazete ilanı verilmez.

d) Olağanüstü Toplanma:

Genel Başkan veya Parti Meclisi'nin gerekli görmesi ya da Genel Kongre delegelerinin en az 1/5'inin imzası ile toplantıya çağrılabilir.

Olağanüstü Genel Kongre çağrılı olduğu gündemi ile bağlıdır. Olağanüstü Genel Kongre isteminin, usulüne uygun biçimde ilgili yönetim birimine ulaştırılmasından başlayarak, en geç 45 gün içerisinde yapılır.

Kongrenin yeri, gündemi ve varsa diğer kongre belgeleri en az 15 gün önceden delegelere gönderilir.

e) Görüşmeler

Genel Kongre'de gündem konuları sıra ile ele alınır. Söz isteyenlere sıra ile söz verilir. Konu ile ilgili söz süreleri görüşmeye başlamadan önce saptanır. Çalışma raporu üzerinde 5, öteki konularda 3 delege konuşmadan yeterlilik önergesi oylanamaz. Karar yeter sayısı, hazır bulunan delegelerin salt çoğunluğudur. Gündeme kongre delegelerinin 1/10'unun yazılı istemi ile gündem maddesi eklenebilir.

Parti programı ve tüzüğünde değişiklik ile parti politikaları konusundaki önerge ve karar tasarıları delegelerin 1/20'sinin imzası ile verilir. Bu önergeler üzerinde doğrudan görüşme açılır. 1/50 oranında delege tarafından verilen önergeler doğrudan görüşmeye açılmaz. Üzerinde tartışma yapılarak, görüşmeye açılmasına oylama ile karar verilir. Usule ilişkin önergeler 1/50 imza ile verilebilir. Bu konuda lehte, hakkında ve aleyhte birer söz verilir ve oylanır. Ancak bu hüküm usule ilişkin sözlü ve oya sunulmayacak taleplerin divan tarafından değerlendirilmesini engellemez.

Madde 13: Görev ve Yetkileri

Genel Kongre'nin görev ve yetkileri şunlardır:

- a. Gündemindeki maddeleri görüşüp karara bağlamak.
- b. PM'nin yurt ve dünya olaylarını, parti çalışmalarını değerlendiren raporunu tartışmak, gelecek dönem için önerileri karara bağlamak.
- c. Hesapları incelemek, PM'nin aklanması, kesin hesap, bilanço ve bütçe tasarısının onaylanması konusunda karar vermek.
- d. Tüzük ve program doğrultusunda, yurt ve dünya olaylarını, parti sorunlarını incelemek, değerlendirmek, gerekirse kararlar almak.
- e. Genel Başkan, PM, Merkez Disiplin Kurulu asil ve yedek üyelerini seçmek.
- f. Partinin amacı doğrultusunda gerektiğinde tüzük ve programında değişiklik yapmak.
- g. Partinin kapanmasına ya da bir başka parti ile birleşmesine, böyle durumlarda malların tasfiye ve intikal biçimlerine karar vermek.
- h. PM'ye taşınır ve taşınmaz mal alım ve satımı için yetki vermek.
- i. PM'ye uluslararası örgütlere katılma yetkisi vermek.
- j. Yasaların verdiği diğer yetkileri kullanmak.

Partinin tüzük ve programında değişiklik yapılmasına ya da parti politikasını ilgilendiren konularda karar alınmasına ilişkin önerileri karara bağlamak için, bunların Genel Başkan, PM veya Genel Kongre üyelerinin 1/20'sinin yazılı istemi üzerine önerilmesi gerekir.

Genel Kongre'yi Genel Başkan veya görevlendireceği yardımcılardan biri, bu organların boşalması durumunda PM'den bir üye açar. Genel Kongre Divanı bir başkan, iki başkan yardımcısı ve gereği kadar yazmandan oluşur. Genel Kongre Divanı açık oy ile seçilir.

Genel Kongre Divanı, kongre çalışmalarının genel hukuk kuralları, Siyasi Partiler Kanunu, Parti Tüzüğü ve parti içi demokrasi ilkelerine uygun yürütülmesi ile yükümlüdür. Divan, Genel Kongre çalışmalarının yürütülmesinde yasa, tüzük ve yönetmelik hükümlerine aykırı olmamak koşuluyla takdir yetkisini kullanabilir, çalışmalara ara verebilir, toplantı mekânının düzeni ile ilgili karar alabilir.

Genel Kongre, Disiplin Kurullarınca verilen cezaları affetme yetkisine sahiptir.

Madde 14: Parti Meclisi

A) Seçimi ve Oluşumu:

Parti Meclisi, Genel Başkan dışında 16 üyeden oluşur. 4 yedek üye seçilir. Yedekler ayrıca seçilmezler. Yedeklerde sıralama seçim yönetmeliğinde belirtilen usullere göre yapılır.

PM çalışmalarına katkıda bulunmak amacıyla sayıları 32'yi geçmemek üzere, Parti Danışma Konferansı tarafından fahri danışman tespit edilir.

Olağan olarak 3 ayda bir toplanan PM'nin başkanı Genel Başkan'dır. İlk toplantısını Genel Kongre'nin bitiminden sonra en geç 15 gün içinde yapar. Gündem, 3 gün önce, eğer görüşülecek yazılar varsa, yazılarla birlikte, üyelere ulaştırılır.

Toplantıyı Genel Başkan veya belirlenen başkan yardımcısı yönetir.

PM'de boşalma olursa, PM seçim yönetmeliğinde belirtilen usullere göre, yedek üyeleri göreve çağırır. Olağan toplantılara 3 kez geçerli nedeni olmaksızın katılmayanların PM üyeliği kendiliğinden sona erer. PM bunu karar altına alır.

B) Görev ve Yetkileri

Genel Kongre'den sonra en yetkili organdır.

a) İki Genel Kongre arasında partiyi yönetir.

b) MYK'yı seçer.

c) Parti işlerini düzenleyen yönetmelikler yapar.

d) Genel Kongre'yi toplantıya çağırır, gündemi hazırlar.

e) Genel Kongre'ye yurt ve dünya olayları ve parti çalışmaları hakkında rapor, kesin hesap, bilanço ve bütçe tasarısı sunar.

f) Genel Kongre'nin toplanmadığı durumlarda, parti hukuki varlığına son verilmesi, tüzük ve programın değiştirilmesi dışında, bütün konularda karar alabilir.

g) Olağanüstü toplantılarını, Genel Başkan'ın, MYK'nın ya da kurul üyelerinden 1/5'nin yazılı istemi ile yapar.

h) Kurulun gündemi MYK tarafından hazırlanır. En az 1/5 kurul üyesinin istemi ile gündeme yeni maddeler tartışmasız eklenir.

i) Seçimlere katılıp katılmama ve parti adaylarının belirlenmesi konusunda SPK'nın 37. Maddesindeki gerekleri yerine getirir.

i) Partide ihtiyaç duyulan konularda partili ve partisiz kişilerin katıldığı danışma kurullarını oluşturur.

j) Genel Merkez, il ve ilçe düzeyinde kurulacak olan danışma kurulları, çalışma gurupları ve uzmanlık komisyonlarına ilişkin yönetmelikleri hazırlar.

k) Partide ihtiyaç duyulan konularda danışma ve çalışma kurulları ile uzmanlık komisyonları oluşturur.

l) Hükümet kurmaya, tüm üyelerin görüşünü alarak hükümete katılmaya, hükümetten çekilmeye karar verir. Bu kararların alınmasında partinin TBMM’de bulunan üyeleri de toplantıya katılır.

m) Taşınır ve taşınmaz mal alım ve satımına karar verir.

n) Uluslararası örgütlere üye olma ve ayrılma kararını verir.

o) Genel Merkez, il ve ilçe düzeyinde gerekli bütün yönetmelikleri düzenler.

PM kararları üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır. Alınan kararların daha geniş bir mutabakat amacı ile gözden geçirilmesi için üye tam sayısının yüzde 30’nun başvurusu yeterlidir.

Madde 15: Genel Başkan

A) Seçimi

Genel Kongre’de gizli oy ve delege tam sayısının salt çoğunluğu ile seçilir. İlk iki oylamada sonuç alınmazsa, ilk iki oylamada en çok oyu alan iki adayın kaldığı üçüncü oylama yapılır. Bu oylamada en çok oyu alan aday seçilir. Genel Başkanlığın boşalması durumunda, PM’nin Genel Kongre tarafından seçilmiş üyeleri arasından belirlenen bir kişi Genel Başkanlığa vekâlet eder. 45 gün içerisinde seçim için Genel Kongre’yi olağanüstü toplantıya çağırır.

B) Görev ve Yetkileri

Partiyi temsil eder. Partinin birinci sözcüsüdür.

Parti adına dava açma ve davada husumet yetkisine sahiptir.

Tüzük, program, Genel Kongre, PM kararları, öneri kararları ışığında parti çalışmalarını yürütür.

Yetkili kurullarca verilen kararların uygulanmasını sağlar. PM, MYK ve Meclis Grubu toplantılarına başkanlık eder.

Gerektiğinde gündemi kendisi belirleyerek bunları toplantıya çağırır.

TBMM Parti Grup Başkanı ve yöneticilerini, PM ve MYK ile birlikte ya da ayrı olarak toplantıya çağırır.

Genel Başkan İstanbul İrtibat Bürosu:

Genel Başkan’ın çalışmalarının koordinasyonu için İstanbul’da İrtibat Bürosu açılır.

Madde 16: Merkez Yürütme Kurulu

A) Seçimi:

MYK, PM üyeleri arasından seçilir. MYK, Genel Başkan dışında 8 kişiden oluşur. Genel Başkan, MYK’nın üyesi ve başkanıdır. PM, MYK çalışmalarına yardımcı olmak üzere danışma konferansı tarafından tespit edilmiş olan fahri danışmanlar arasından en fazla 18 kişiyi görevlendirir.

B) Görev ve Yetkileri

a) İki PM toplantısı arası PM adına tüm politik çalışmaları düzenler ve yürütür. PM tarafından seçilmesinden en geç 15 gün sonra toplanır. Görev bölümünü yapar, kendi arasından gerekli gördüğü sayıda başkan yardımcısı ve dönem sözcüsü seçer. Başkan yardımcıları ve dönem sözcüleri ayrı ayrı oylanarak salt çoğunlukla seçilir.

b) Olağan olarak ayda bir toplanır.

c) Olağanüstü toplantılar, Genel Başkan’ın ya da en az üç MYK üyesinin istemi ile yapılır.

d) Gündemi, Genel Başkan ve yardımcıları tarafından hazırlanır. En az 3 kurul üyesinin istemi ile gündeme yeni maddeler görüşmesiz olarak eklenir.

e) Genel Merkez’de görevlendirilecek kadrolu elemanların sayısı ve görevlerini saptar ve atamalarını yapar.

f) MYK, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar alır. Alınan kararların daha geniş bir mutabakat amacı ile gözden geçirilmesi için üye tam sayısının yüzde 30’unun başvurusu yeterlidir.

g) Yurtdışındaki yurttaşlarımızla ilgili üyelik işlerini düzenler.

h) Meclis kurulacak bölgeleri belirler ve il, ilçe başkanları ve birer yönetim kurulu üyeleri, Kadın Meclislerinden ve Gençlik Meclislerinden 2’şer kişi ve PM üyelerinden bölge meclislerini oluşturur.

Madde 17: Seçimlere İlişkin Ortak Hükümler

- a) Partinin merkez, il ve ilçe organları seçimi ile, il kongresi ve Genel Kongre delegelerinin seçimleri, SPK doğrultusunda gizli oy, açık ve aralıksız sayım ilkelerine göre yapılır.
- b) Seçimler, SPK'nın 21. Maddesi gereğince örgüt binasına asılan ve üyelere duyurulan kesinleşmiş delege listeleri esas alınarak yapılır. Bu listelerde adı olmayanlar oy kullanamazlar.
- c) Genel Kongre'de adaylar, seçimlere geçmeden önce saptanır. Adaylık önerileri yazılı ve sözlü olarak Genel Kongre Divanı'na yapılır. Seçim başladıktan sonra adaylık önerilemez. Aday olmayanlar seçilemezler.
- d) Aday olanların seçimine ilişkin itirazlar, Genel Kongre Divanı tarafından incelenerek sonuçlandırılır. İtiraz karara bağlanmadan seçimlere geçilemez. Kongre Divan Başkanı seçime geçmeden önce, seçimde uygulanacak kuralları açıklar.
- e) Genel Kongre'de yapılacak seçimler için hazırlanacak oy pusulalarında, her organın adayları ayrı bölümlerde gösterilir. Seçimlerde aday sayısının, seçilmesi zorunlu olan asil ve yedek üye sayısından az olmaması gözetilir.
- f) Seçme ve seçilme hakkının kullanılması; üye başvurusundan sonra en az 2 ay geçmesi, giriş ödentisi ve üye aidatlarının ödenmiş olması koşullarına bağlıdır.
- g) Her örgütün kongresinde bir üst örgüt tarafından idari ve mali işlerin denetimi; tüzüğe, yasaya ve yönetmeliğe uygunluğunu denetlemek üzere denetçiler gönderilir. Denetçiler kongre öncesinde işlemin uygunluğunu denetler.
- h) İl ve ilçe yönetim kurullarından birinde üye olan kimse, aynı anda başka bir il veya ilçenin yönetim kurulunda üye olamaz. Bir ilin veya ilçenin başkanı, aynı anda başka bir ilin veya ilçenin başkanı olamaz.

Madde 18: Parti Danışma Meclisi, MYK ile İl-İlçe Başkanları Toplantısı

a) Parti Danışma Meclisi:

Genel Başkan, Parti Meclisi üyeleri, Merkez Disiplin Kurulu üyeleri, partili milletvekilleri ve bakanlar, il başkanları, ilçe başkanları, partili belediye başkanları, demokratik kitle ve meslek örgütlerinde eski ve yeni yönetici, eski ve yeni temsilci olan partililerden oluşur.

Parti Danışma Meclisi, parti politikaları ile ilgili her konuda PM ve MYK'ya öneri niteliğinde kararlar alabilir.

Parti Danışma Meclisi en az yılda bir kez toplanır. Çalışma esasları PM tarafından hazırlanan bir yönetmelik ile belirlenir.

b) MYK ile İl-İlçe Başkanları Toplantısı:

MYK'nın çağrısı ve nihai şekli toplantıda verilecek gündem çerçevesinde, yılda en az 2 kez MYK üyeleri ve il-ilçe başkanlarının katılımı ile toplanır. Gündemindeki konuları istişari olarak görüşür ve tavsiye niteliğinde kararlar alır.

Madde 19: Bölge Meclisi

İl ve ilçe başkanları ve birer yönetim kurulu üyeleri, Emek Meclislerinden, Kadın Meclislerinden ve Gençlik Meclislerinden ikişer temsilci ve bölgedeki PM üyelerinin katılımı ile MYK tarafından oluşturulur. Parti politikalarını, Kongre ve PM kararları çerçevesinde bölge düzeyinde uygular. Bölgenin özgün sorunları ve ihtiyaçları çerçevesinde oluşturduğu önerileri, bölge kapsamındaki il yönetim kurullarına bildirir. Bölge Meclisi faaliyetlerini, il başkanları koordine eder. Bölgeler MYK tarafından belirlenir.

Madde 20: İl Kongresi

İl kongresi, seçilmiş ve doğal delegelerden oluşur.

a) Seçilmiş Delegeler:

İlçe kongrelerince seçilir. İlçe kongrelerince seçilen en çok 600 delegenin veya il sınırları içinde toplam parti üye sayısı 600'den çok değilse, ildeki tüm parti üyelerinin katılımı ile oluşur. Kongrenin toplam delege sayısı 600'ü aşarsa, ilçelerin

toplam üye sayısının 600 sayısına bölünmesiyle çıkacak sayının ilçe sayısına bölümünden çıkacak sayı, ilçe delegeliğini oluşturur. Hesaplama tam sayıdan küçük sayılar tam sayıya tamamlanır.

b) Doğal Delegeler:

İl başkanı, il yönetim kurulu ve disiplin kurulu üyeleri ve ilin partili milletvekilleri yasa hükümleri çerçevesinde doğal delegedirler. İl kongresi 2 yılda bir yapılır. Ancak, PM veya Genel Kongre kararı ile il kongreleri bir yılı aşmamak üzere uzatılabilir.

Olağan kongreler, il yönetim kurulunca belirlenen yer, gün ve gündemle toplanır. İl yönetim kurulunun çalışma raporu, gündem ve toplantı yeri delegelere, il kongresinden 1 ay önce gönderilir.

Toplantı yeter sayısı delegelerin salt çoğunluğudur. İlk toplantıda çoğunluk sağlanmazsa, ikinci toplantı çoğunluksuz olarak bir gün sonra belirtilen yer ve saatte toplanır.

Olağanüstü toplantılar il yönetim kurulu kararı veya delegelerin 1/5'nin çağrısı ile toplanır. Olağanüstü toplantı çağrıldığı gündemle sınırlıdır.

İl kongrelerinin gazetede ilanı gerekmez. Gündeme kongre delegelerinin 1/10'unun yazılı istemi ile gündem maddesi eklenebilir.

Kongre delegelerinin 1/20'si belirli bir konunun gündeme eklenmesini yazılı olarak isteyebilir.

Öneri lehte veya aleyhte yapılacak birer konuşmadan sonra oylanır. Gündeme alınması kararlaştırılan konu ilgili bölümde görüşülür.

İl Kongresi Divanı; bir başkan, iki başkan yardımcısı ve gereği kadar yazmandan oluşur. İl kongre divanı açık oy ile seçilir. Kongre Divanı, kongre çalışmalarının genel hukuk kuralları, Siyasi Partiler Kanunu, Parti Tüzüğü ve parti içi demokrasi ilkelerine uygun yürütülmesi ile yükümlüdür.

Divan, İl Kongresi çalışmalarının yürütülmesinde yasa, tüzük ve yönetmelik hükümlerine aykırı olmamak koşuluyla takdir yetkisini kullanabilir, çalışmalarına ara verebilir, toplantı mekânının düzeni ile ilgili karar alabilir.

İl Kongresi,

- a) Yurt, dünya ve il çevresinin sorunlarını tüzük, program, Genel Kongre, PM, parti il, ilçe konferans ve il ve ilçe danışma meclisleri kararları ışığında tartışıp değerlendirerek politika oluşturur.
- b) İl çapında yerel politikaları oluşturur ve yürürlüğe koyar.
- c) Genel Kongre'ye katılacak delegeleri, il başkanını, il yönetim kurulu, il disiplin kurulu üyelerini ve yedeklerini seçer.
- d) İl yönetim kurulunun çalışma raporu, mali rapor ve kesin hesap konusunda karar verir ve aklar.
- e) Tahmini bütçeyi onaylar.

Madde 21: İl Başkanı ve İl Yönetim Kurulu

a) İl Başkanı:

İl kongresi tarafından gizli oyla, kongrede hazır bulunan delege tam sayısının salt çoğunluğu ile seçilir. İlk oylamada sonuç alınmazsa, ilk oylamada en çok oyu alan iki adayın katılacağı ikinci oylama sonucunda en çok oyu alan seçilir.

b) İl Yönetim Kurulu:

İl yönetim kurulu, il kongresi tarafından seçilir. İl yönetim kurulu, il başkanı dahil 7 üyeden oluşur. İl yönetim kurulunun 1/3'ü kadar yedek üye seçilir. Yedek üyeler ayrıca seçilmez. Yedeklerde sıralama, seçim yönetmeliğinde belirtilen usullere göre yapılır. İl konferansı, il üyeleri arasından il yönetim kurulu çalışmalarına yardımcı olmak üzere sayıları 2'yi geçmeyecek şekilde fahri danışmanlar tespit eder.

İstifa ya da bir başka neden ile boşalan yönetim kuruluna, seçim yönetmeliğine göre yedek üye çağrılır. İl başkanlığının boşalması halinde, il yönetim kurulu kendi arasından bir geçici başkan seçer ve 45 gün içinde olağanüstü kongreye gider.

İl yönetim kurulu ilk toplantısında üyeleri arasından sekreter ve sayman seçip görev bölümü yapar, olağan olarak iki

haftada bir toplanır. Toplantı gündemini başkan ve sekreter hazırlar. Hazır bulunan üyelerin en az 1/4'ünün istemiyle gündeme yeni maddeler tartışmasız eklenir.

İl yönetim kurulu kararları, üye sayısının salt çoğunluğu ile alınır. Kararlar üye tam sayısının yüzde 30'unun talebi ile yeniden müzakere edilebilir. Olağanüstü toplantılar il başkanı veya 1/5 üyenin talebi ile yapılır.

İl yönetim kurulu, ildeki parti çalışmalarını kongre, PM ve üst kurulun aldığı kararlar çerçevesinde il düzeyinde uygular. Bu çerçevede yerel politikalar oluşturup, uygulamaya koyar. Kongrenin gündemini, çalışma raporunu ve bütçesini hazırlar.

İhtiyaç hâlinde partili veya partisizlerden danışma kurulları oluşturur.

İhtiyaç hâlinde ilçe yönetim kurullarını toplar, görüş ve önerilerini alır ve ilk toplantısında bunları sonuçlandırır.

İl yönetim kurulu ilk toplantısında, kurulun kadın üyelerinden birini, il kadın meclisi çalışmalarının eşgüdümünü sağlamak üzere görevlendirir.

Özgül alanlara ilişkin, parti çalışmalarının yürütülmesi amacıyla örgütsel niteliği olmayan, destek grupları ve uzmanlık komisyonları kurar.

Madde 22: İl Üyeleri ve Partisiz Yurttaşlar Konferansları

İl yönetim kurulu, tartışacağı ve karar alacağı konularda görüşlerine başvurmak ve toplantıyı izlemek üzere davet ettiği uzman, bilim insanı, gazeteci vb. kişiler ve özel olarak davetli yurttaşlar ile parti üyelerinin katılacağı "İl üye ve partisiz yurttaşlar konferansları" toplayabilir. Bu toplantılar, kamuoyuna kapalı özel parti toplantıdır. İl yönetim kurulu için öneriler oluşturur.

Bu konferansların görüş alışverişi, tartışma ve kararları, il yönetim kurulu için tavsiye niteliğindedir.

Konferanslar için gerekli yönetmelik PM tarafından hazırlanır.

Madde 23: İl Parti Örgütü Toplantısı

İl yönetim kurulu ve ilçe yönetim kurulu üyeleri ve Parti Meclisi'nin ildeki üyeleri ile il emek meclisi yürütmesi, il kadın meclisi yürütmesi ve il gençlik meclisi yürütmesinin katılımı ile en az 3 ayda bir toplanır. İl ve ilçe örgütlerinin çalışmalarını değerlendirir.

Madde 24: İlçe Kongresi

İlçe kongresi, o ilçeye bağlı bütün üyelerden oluşur. Eğer ilçe üyelerinin toplam sayısı 400'ü aşıyorsa, Siyasi Partiler Kanunu'nun öngördüğü yöntemler çerçevesinde çıkarılacak yönetmelikle, delege sayısı 400'ü aşmayacak biçimde seçilen ilçe delegelerinden oluşur. İlçe başkanı ve ilçe yönetim kurulu üyeleri, ilçe kongresinin doğal delegesidir. İlçe kongresi olağan olarak 2 yılda bir toplanır.

PM veya Kongre kararı ile bu süre 1 yılı geçmemek üzere uzatılabilir. İlçe yönetim kurulunun saptayacağı yer, gün ve gündemle toplanır.

İlçe kongreleri kendi sınırları içinde il kongresinin görev ve yetkilerine sahiptir. İlçe yönetim kurulunun çalışma raporu, gündem ve toplantı yeri delegelere, ilçe kongresinden 15 gün önce gönderilir.

Olağanüstü toplantılar, ilçe yönetim kurulunun kararı veya ilçe kongresi delegelerinin en az 1/5'inin yazılı istemiyle olur.

Olağanüstü kongre çağrıldığı gündemle sınırlıdır.

İlçe kongresi divanı; bir başkan, iki başkan yardımcısı ve gereği kadar yazmandan oluşur. İlçe kongre divanı açık oy ile seçilir.

Kongre divanı, kongre çalışmalarının genel hukuk kuralları, Siyasi Partiler Kanunu, Parti Tüzüğü ve parti içi demokrasi ilkelerine uygun yürütülmesi ile yükümlüdür. Divan, ilçe kongre çalışmalarının yürütülmesinde yasa, tüzük ve yönetmelik hükümlerine aykırı olmamak koşuluyla takdir yetkisini kullanabilir, çalışmalara ara verebilir, toplantı mekânının düzeni ile ilgili karar alabilir.

Kongrede ilçe başkanı, ilçe yönetim kurulu ve il kongresine gidecek delegeler seçilir. İlçe kongresi, yeter sayıyla, üyelere duyurulan ve ilçe seçim kuruluna bildirilen yer, gün ve gündem ile toplanır. Toplantı yeter sayısı sağlanamazsa ertesi gün belirtilen yer, saat ve gündemle, yeter sayı aranmaksızın, toplanır. İlçe kongreleri için gazete ilanı gerekmez.

Madde 25: İlçe Başkanı ve İlçe Yönetim Kurulu

İlçe başkanı, ilçe kongresinde gizli oy ve kongrede hazır bulunan delege sayısının salt çoğunluğu ile seçilir. İlk oylamada sonuç alınmazsa, ilk oylamada en çok oyu alan iki adayın katılacağı ikinci oylamada en çok oyu alan seçilir.

İlçe yönetim kurulu sayısı ilçe başkanı dahil 5 üyeden oluşur. 1/3'ü oranında yedek üye seçilir. Yedek üyelerin seçimi ayrıca yapılmaz. Yedeklerde sıralama seçim yönetmeliğinde belirtilen usullere göre yapılır. Sayısı 2'yi geçmemek üzere fahri danışman ilçe konferansı tarafından tespit edilir.

İlçe yönetim kurulunun görev bölüşümü, toplantı gündemi ve görevleri gibi konular il yönetim kurullarıyla aynı şekilde gerçekleştirilir.

İstifa ya da bir başka neden ile boşalan yönetim kuruluna seçim yönetmeliğine göre yedek üye çağrılır.

İlçe yönetim kurulu ilçedeki parti çalışmalarını kongre, PM ve diğer üst kurulların almış olduğu kararlar çerçevesinde ilçe düzeyinde uygular. Bu çerçevede yerel politikalar oluşturup uygulamaya koyar.

Mahalle ve köy birimlerini kurar.

İlk toplantısında, kurulun kadın üyeleri arasından birini, ilçe kadın meclisinin eşgüdümünü sağlamak üzere görevlendirir.

İhtiyaç hâlinde partili veya partisizlerden danışma kurulları oluşturur.

Örgütsel niteliği olmayan destek grupları ve uzmanlık komisyonları oluşturur.

Çalışma ve yaşama alanlarında danışma nitelikli meclisler oluşturur.

İlçe yönetim kurulları gerek gördüklerinde mahalle ve köyde temsilcilik açabilir.

Mahalle ve köy birimleri:

Aynı mahalle ve köydeki üyelerden oluşur. İlçe yönetim kurulu üyeleri bu birimlerin doğal üyeleridir.

Parti politikalarının yerelde yürütülmesi ve yerel yaşamın sorunlarının parti politikaları içinde yer almasının sağlanmasından sorumludur.

Yaşama ve çalışma alanı birimleri ile mahalle ve köy birimlerinin çalışma esasları, PM tarafından hazırlanan bir yönetmelikle düzenlenir.

Madde 26: İlçe Üyeleri ve Partisiz Yurttaşlar Konferansı

İlçe yönetim kurulu, tartışacağı ve karar alacağı konularda görüşlerine başvurmak ve toplantıyı izlemek üzere davet ettiği uzman, bilim insanı, gazeteci vb. kişiler ve özel olarak davetli yurttaşlar ile parti üyelerinin katılacağı "ilçe üye ve partisiz yurttaşlar konferansları" toplayabilir. Bu toplantılar kamuoyuna kapalı özel parti toplantıdır. İlçe yönetim kurulu için öneri oluşturur.

Madde 27: İlçe Parti Örgütü Toplantısı

İlçe yönetim kurulu ve belde örgütü yöneticileri, ilçe üyesi PM ve il yönetim kurulu üyeleri ile çalışma ve yaşama alanı temsilcileri, mahalle ve köy birimleri temsilcileri, ilçe kadın meclisi yürütmesi ile gençlik meclisi yürütmesinin katılımı ile en az 3 ayda bir toplanır. İlçe örgütünün çalışmalarını değerlendirir.

Madde 28: Belde Örgütü

İlçeye bağlı belediye örgütü kurulmuş beldelerde 3 parti üyesi tarafından oluşturulur. Belde örgütü tümüyle ilçe yönetim kurulunun sorumluluğu altında, ona bağlı olarak çalışır. Doğrudan ilçenin üyesidir. Kongre yapmaz, zorunlu defterleri tutmaz.

Madde 29: Belde Üyeleri ve Partisiz Yurttaşlar Konferansı

Belde örgütü, tartışacağı ve karar alacağı konularda görüşlerine başvurmak ve toplantıyı izlemek üzere davet ettiği uzman, bilim insanı, gazeteci vb. kişiler ve özel olarak davetli yurttaşlar ile parti üyelerinin katılacağı "belde üyeleri ve partisiz yurttaşlar konferansları" toplayabilir. Bu toplantılar kamuoyuna kapalı özel parti toplantıdır. İlçe yönetim kurulu için öneri oluşturur.

Madde 30: Parti Temsilciliği ve Lokalleri**a) Parti Temsilciliği**

Genel Merkez ya da ilgili yönetim kurulu, henüz il veya ilçe belde örgütü kurulmamış il veya ilçe merkezlerinde ve beldelerde başvuran yurttaşlara ilk elden parti hakkında bilgi vermek, tüzük, program ve parti yayınları ile rozet, flama vb. parti sembollerini satmak, dağıtmak, üyelik için başvuran yurttaşların giriş belgelerini kabul etmek ve böylece o yerde parti örgütünün kurulmasına olanak sağlamak amacı ile bütünüyle ilgili yönetim kurulunun sorumluluğunda olmak üzere görevlendireceği bir parti üyesi eliyle "Parti Temsilciliği" açabilir. İlgili il ya da ilçede veya beldede parti örgütü kurulduğu anda temsilciliğin görevi sona erer.

b) Parti Lokali

Partinin Genel Merkez, il ve ilçe örgütleri ihtiyaç duymaları halinde, buldukları bölgelerde lokal açabilirler.

Madde 31: Bilim ve Araştırma Kurulu

Parti politikalarının bilimsel esaslara uyumunu sağlamak üzere, MYK'nın ilgili üyeleri ile bilim insanlarını, araştırmacıları ve uzmanları bir araya getirir. Yılda en az iki kez toplanır. MYK'ya öneriler sunar. Gerek duyulduğunda, çalışmalarını koordine etmek için, kendi içinden bir yürütme oluşturabilir. Çalışma esasları PM tarafından hazırlanan bir yönetmelikle düzenlenir.

Madde 32: Sanat ve Edebiyat Kurulu

Parti ile sanat ve edebiyat çevreleri arasında ilişkileri sağlar. MYK'nın ilgili üyeleri ile sanatçıları, edebiyatçıları ve yayıncıları bir araya getirir. MYK'ya öneriler sunar. Yılda en az iki kez toplanır. Gerek duyulduğunda, çalışmalarını koordine etmek için, kendi içinden bir yürütme oluşturabilir. Çalışma esasları PM tarafından hazırlanan bir yönetmelikle düzenlenir.

Madde 33: Emek Meclisleri**a) Merkez Emek Meclisi:**

Ulusal düzeyde örgütlenmiş sendika ve meslek örgütlerinin merkezlerinde yer alan parti üyeleri ve fahri üyeler ile İl Emek Meclislerinin yürütmelerinden gelen 1'er üye ve MYK'nın ilgili üyelerinden oluşur. Yılda en az 2 kez toplanır. Toplantı yeter sayısı aranmaz.

Kendi içinden bir yürütme kurulu belirler.

Toplantılar, MYK ve Merkez Meclis Yürütmesi eliyle örgütlenir ve gündemi birlikte hazırlanır.

Yürütme üyeleri, PM toplantılarına, oy hakkı olmaksızın katılırlar.

Kongre ve PM kararları doğrultusunda emek hareketine dair genel politik öneriler oluşturur. Bu öneriler, MYK

tarafından karar hâline getirilir.

Parti üyeleri, kendi alanlarında bu parti politikaları doğrultusunda alan mücadelesini ve inisiyatiflerini geliştirmeyi esas alır.

b) İl Emek Meclisi:

İl düzeyinde örgütlenmiş sendika ve meslek örgütlerinin yönetiminde yer alan parti üyeleri ve fahrî üyeler ve il yönetim kurulunun ilgili üyelerinden oluşur. İş kolu ve sektör meclis yürütmelerinden birer kişi il meclislerine katılır. Merkez Meclis tarafından önerilip MYK tarafından karar hâline getirilen parti politikalarının il düzeyinde somutlaştırılmasını ve uygulanmasını sağlar.

Kendi içinden bir yürütme kurulu belirler. Yılda en az 3 kez toplanır. Toplantı için, toplantı yeter sayısı aranmaz. Toplantılar il yönetim kurulu ve il meclis yürütmesi eliyle örgütlenir ve gündemi birlikte hazırlanır.

İl yönetim kurulu, meclis yürütmesinin görüşünü de alarak alanlarda faaliyet yürüten parti üyesi ve fahrî üyelerden ihtiyaç duyduğunu toplantıya çağırabilir. İl meclis yürütmesi, iş kolu ve sektör düzeyinde meclis oluşturur.

c) İlçe Emek Meclisi:

İl Emek Meclisi'nin önerisi, il yönetim kurulunun kararıyla ihtiyaç duyulan ilçelerde İlçe Emek Meclisi oluşturulur. İlçe Emek Meclisi, ilçede faaliyette bulunan sendika ve meslek örgütlerinin üyesi olan partililerden oluşur. Aralarında belirledikleri bir kişi İl Emek Meclisinin katılımcısı olur.

Madde 34: Kadın Meclisleri

İlçe, il ve merkez düzeyinde kadın meclisleri oluşturulur. Çalışma esasları, merkez kadın meclisi tarafından önerilen ve PM tarafından karar altına alınan bir yönetmelikle düzenlenir.

Madde 35: Gençlik Meclisleri

Gençlik örgütlenmesi, ilçe ve üniversiteler düzeyinde, ihtiyaçlar ölçüsünde oluşturulacak Gençlik Meclislerini esas alır. Bu meclisler, gerek duyulduğunda il ve ülke genelinde toplanabilir.

Gençlik Meclisleri, gençler arasında parti politikalarının tartışılıp, parti bilincinin geliştirilmesi ve derinleştirilmesi işlevini görür. Gençlik alanına dair politikaların tartışılmasını sağlar.

Çalışma esasları PM tarafından hazırlanan bir yönetmelikle düzenlenir.

Madde 36: Seçim Yönetmeliği

Siyasi Partiler Kanunu'na ve Parti Tüzüğü'ne göre parti içinde yapılacak her kademedeki seçimlerin hangi kural ve yöntemlere göre yapılacağı PM tarafından hazırlanan bir seçim yönetmeliği ile saptanır. Seçim yönetmeliğinde, Genel Kongre, il ve ilçe kongrelerinde yapılacak seçimlerin yanı sıra, danışma konferanslarının çalışma esasları da düzenlenir.

Madde 37: Parti Danışma Konferansları

Parti Genel Kongresi'ne, il ve ilçe kongrelerine siyasal kararlar ve seçimlerle ilgili tavsiyelerde bulunmak üzere toplanan merkez, il ve ilçe düzeyindeki danışma organlarıdır. Parti danışma konferanslarına üyeler ve fahrî üyeler katılır. Parti danışma konferanslarının amacı parti politikalarının en geniş üye katılımıyla oluşturulması ve bir tavsiye seçim listesinin Genel Kongre'ye, il ve ilçe kongrelerine sunulmasıdır.

Parti danışma konferanslarına üyelerin ve fahrî üyelerin hangi esaslar dahilinde katılacağı ve parti danışma konferanslarının çalışma şekli 38. Maddede belirtilen seçim yönetmeliğince saptanır.

Parti danışma konferansları, Genel Kongre ile il ve ilçe kongreleri ile aynı zamanda toplanabilir.

Madde 38: Meclis Grupları

a) TBMM Parti Grubu

Partili milletvekillerince oluşturulur. Genel Kongre kararları ve Parti Programı doğrultusunda yasama çalışması yapar. Genel Başkan, Meclis üyesi ise Grup Başkanı'dır. Görev ve yetkileri grup iç tüzüğü ile belirlenir.

b) Belediye ve İl Genel Meclisi Grupları

Belediye meclisleri ve il genel meclislerindeki partili üyeler kendi aralarında bir grup oluştururlar.

Partili belediye başkanı bu grubun başkanıdır. Belediye başkanı partili değilse il başkanı, yokluğunda ilçe başkanı grubun doğal başkanıdır. Meclis grupları kendi içlerinde başkan vekili ve sözcülerini seçer. İl ve ilçe başkanları parti gruplarını bütçe, yıllık program ve faaliyet raporları görüşmeleri öncesi olmak üzere, bir yıl içinde en az 3 kez toplantıya çağırırlar ve toplantıyı yönetirler.

Seçimlerde Adayların Belirlenmesi

Madde 39: Milletvekili Ön Seçimi

Milletvekili adayı olacak partililer, o seçim bölgesindeki parti üyelerinin tümünün katılacağı ön seçim sistemiyle belirlenir. Ön seçimler SPK ve PM tarafından hazırlanacak ön seçim usulünü gösterir yönetmeliğe göre yapılır. Ancak zorunlu hallerde PM, üye tam sayısının 2/3 çoğunluğu ile SPK'da gösterilen diğer aday belirleme yöntemlerine başvurma kararı alabilir.

Madde 40: Yerel Seçimlerde Parti Adaylarının Belirlenmesi

Yerel seçimlerde parti adayları SPK ve bu konuda hazırlanacak yönetmeliğe göre yapılacak seçimlerle belirlenir. O seçim bölgesindeki parti üyelerinin tümünün katılacağı ön seçim yapılır. Ön seçimler SPK ve PM tarafından hazırlanacak ön seçim usulünü gösterir yönetmeliğe göre düzenlenir. Ancak zorunlu hallerde PM, üye tam sayısının 2/3 çoğunluğu ile SPK'da gösterilen diğer aday belirleme yöntemlerine başvurma kararı alabilir.

Madde 41: Görevden Alma

Yasa ve Tüzük gereklerini yerine getirmeyen, üst kurulların ve disiplin kurullarının süreli yazılarını zamanında yanıtlamayan veya üst organların veya disiplin kurullarının kararları doğrultusunda faaliyet yürütmekten kaçınan il ve ilçe yönetim kurulu başkanı ve üyeleri, üst yönetim kurullarınca görevden alınır ve yerlerine atama yapılır.

İlçe başkanı ve üyeleri için üst organ il yönetim kurulu; il yönetim kurulu başkanı ve üyeleri için üst organ Merkez Yürütme Kurulu'dur.

Atanan il başkanı ve üyeleri, en geç 45 gün içinde, ilçe başkanı ve üyeleri en geç 30 gün içerisinde kongreyi olağanüstü toplamakla yükümlüdür.

Benzeri durumlarda 1/5 oranında kongre delegesinin yazılı başvurusuyla da olağanüstü kongreye gidilebilir.

Madde 42: Yurtdışı Örgütü

Yurtdışı örgütleri, ülke ve il düzeyinde kurulur. Çalışma esasları PM tarafından hazırlanan yönetmelikle düzenlenir.

Madde 43: Disiplin Kurulları

a) Merkez Disiplin Kurulu (MDK); Genel Kongre'de gizli oyla seçilen 7 asil 4 yedek üyeden oluşur.

b) İl Disiplin Kurulu: İl kongresinde gizli oyla seçilen 5 asil, 3 yedek üyeden oluşur.

c) TBMM Grup Disiplin Kurulu: Grup Genel Kurulunca gizli oyla seçilen 5 asil, 3 yedek üyeden oluşur.

Disiplin kurullarında görev alanlar partinin diğer organlarında görev alamazlar. Ancak partinin uzmanlık komisyonlarında veya meclislerinde parti üyesi sıfatlarıyla çalışabilirler.

Yetkileri

MDK, partinin merkez organlarında görevli olanlar, il başkanları, il yönetim kurulu üyeleri, il disiplin kurulu üyelerinin parti görevleriyle ilgili disiplin kovuşturmalarını yapar ve karara bağlar.

MDK, aynı zamanda il disiplin kurullarının üst itiraz organıdır.

İl disiplin kurulu, yukarıda sayılan parti üyeleri dışında kalan parti üyeleri ile ilgili disiplin suçlarının kovuşturmasını yapar ve karara bağlar.

TBMM Grup Disiplin Kurulu, TBMM, Grup Genel Kurulu üyeleri ile ilgili disiplin suçlarının kovuşturmalarını yapar ve karara bağlar.

Disiplin kurulları SPK 55. Maddesi'ne göre çalışır.

Disiplin Kuruluna Başvuru

Genel Başkan, PM üyeleri, MYK üyeleri, MDK üyeleri, il başkanları, il yönetim kurulu üyeleri, il disiplin kurulu üyeleri hakkında, disiplin suçları nedeniyle üyesi oldukları organ tarafından resen veya şikâyet üzerine Merkez Disiplin Kurulu'na başvurulabilir. Şikâyet üzerine yapılan sevklerde oylama yapılmaz.

Organların üyeleri kendileri ile ilgili sevk oylamasında oy kullanamaz.

İl yönetim kurulları, ilçe başkanları ve ilçe yönetim kurulları hakkında; ilçe yönetim kurulları belde başkanları ve yukarıda organlarda sayılan üyeleri dışındaki tüm üyeleri hakkında resen veya şikâyet üzerine il disiplin kuruluna başvurabilir.

İlgiliyi disiplin kuruluna sevk eden organ, sevk işlemini ilgili yasalara, Parti Tüzüğü'ne, disiplin yönetmeliğine uygun düzenler.

Başvuru veya sevk işleminde bulunan kişi veya organ, başvurusuna esas teşkil eden tüzük hükümlerini, ihlal edilen tüzük maddesini ve iddiasını destekleyen bilgi, belge, tanık ve her türlü kanıtı bir dilekçeyle ilgili organa iletmek durumundadır.

Çalışma Usulü

Konusu disiplin suçu oluşturan bir fiil hakkında disiplin kovuşturmasına, başvuru ya da sevk yetkisi olanlarca fiilin öğrenildiği andan itibaren en geç 3 ay içerisinde başlanır.

Disiplin kurulu kendisine yapılan başvuru veya sevk kovuşturmayı başlattığı tarihten itibaren en geç iki ay içinde sonuçlandırır. Kovuşturmanın uzaması durumunda bu süre aşılabılır. Ancak her durumda bu süre 6 ayı aşamaz.

Disiplin kurulu, ilgiliyi görevden alırsa, bir ay içerisinde karar verir. Bu süre içerisinde karar veremediği durumlarda görevden alma kararını yeniden gözden geçirir. Disiplin kurulu, karar verinceye kadar toplantılarını kapalı yürütür. Disiplin kurulunun görüştüğü bir olayla ilgili olarak parti organ ve toplantılarında görüşme açılmaz, söz alınmaz, yayın yapılamaz.

Disiplin kurulunca verilen kararlar ile disiplin cezaları hakkında her kademedeki parti kongre ve toplantısında görüşme yapılamaz. Merkez Disiplin Kurulu'nun vermiş olduğu kararlar Genel Kongre ve PM'de kaldırılabilir. Bunun için, ceza alan üyenin kayıtlı olduğu ilçe yönetim kurulunun veya ilgilinin şahsen PM'ye başvurusu; PM veya Genel Kongre delegelerinin 1/20'sinin Genel Kongre'ye başvurusu gereklidir.

Parti disiplin kuruluna sevk edilen üye, disiplin kurulunun kesin kararı olmadığı sürece masumdur.

Disiplin kurulu gerekli görürse tedbir niteliğinde olmak üzere disiplin kuruluna sevk edilen üyeyi parti içindeki görevinden alabilir.

Disiplin kurulunca hakkında geçici çıkarma cezası verilen üye, parti faaliyetine katılamaz ve parti organlarına teklifte bulunamaz, üyelik haklarını kullanamaz, ancak üyelikten doğan yükümlülüklerini yerine getirir. Geçici çıkarma süresinde partinin program, tüzük ve yetkili kurullarının belirlediği parti politikalarına ve parti organlarının bağlayıcı kararlarına uymakla yükümlüdür.

Geçici çıkarma cezası alan üyelerin organlardaki üyelikleri düşer; yerlerine yedek üye çağırılır.

Partiden kesin çıkarma için disiplin kurulu üye tam sayısının yarısından bir fazlasının kararı gereklidir.

Disiplin kuruluna sevk edilen üye sözlü ve yazılı savunma hakkına sahiptir. Toplanmasını istediği belge ve kanıtların parti organlarından istenmesini kuruldan isteyebilir.

Disiplin kuruluna sevk edilen üyeye savunması için yazılı çağrı yapılır. Bu çağrıya bildirimden itibaren 15 gün içerisinde yanıt vermeyen üye savunma hakkından vazgeçmiş sayılır. Bu süre SPK 55. Maddesi çerçevesinde 7 güne indirilebilir.

Kasıtlı suç isnadı ve asılsız tanıklık disiplin suçu olarak değerlendirilir, bu konuda disiplin kurulu resen işlem yapar.

Disiplin kurulu kararı alınmadan, bu konuda parti içinde ve dışında yazılı veya sözlü görüş açıklayanlar hakkında disiplin kurulunca resen işlem yapılır.

Kadınlara, çocuklara, engellilere ve cinsel yönelimi farklı bireylere yönelik suçların disiplin kurullarında görüşülmesine öncelik verilir.

Parti Meclisi, disiplin kurullarının çalışma usullerine dair bir yönetmelik çıkarır.

Karar Düzeltme ve Yeniden Yargılama İstemi

MYK, MDK kararlarına karşı düzeltme ve yargılamanın yenilenmesi istemiyle MDK'ya başvurabilir.

Karar düzeltme istemi, MDK kararının ilgili organa bildirilmesinden itibaren 15 gündür.

Başvurularda gerekçeler gösterilir. Bu başvurular tüzük ve SPK'da belirtilen itiraz yolları arasında değerlendirilmez.

Merkez Disiplin Kurulu, bu başvuruları en geç 30 gün içinde karara bağlar. Karar düzeltme ve yeniden yargılama istemleri kararın uygulanmasına engel değildir. Yeniden yargılama isteminin kabul edilmesi halinde, karar verilene kadar önceki kararın yürütmesinin durdurulmasına karar verilebilir.

Madde 44: Disiplin Suç ve Yaptırımları

Disiplin yaptırımları uyarı, kınama, üyelikten geçici çıkarma ve üyelikten kesin çıkarmadır. Dört aydan az geçici çıkarma cezası verilemez.

Aşağıdaki disiplin suçlarına, karşılarında yazılan yaptırımlar uygulanabilir. Tekrarı halinde, bir üst ceza verilir. SPK 62. Maddesi hükmü gereğince aidatını ödemeyen üyeye geçici çıkarma ve kesin çıkarma cezası uygulanmaz.

- a) Geçerli bir nedeni olmaksızın aidatını yazılı bildirimde rağmen 4 ay üst üste ödemeyen üyeye uyarı cezası verilir.
- b) Önceden bildirilen geçerli bir neden olmaksızın, PM hariç kurul ve organ toplantılarına arka arkaya üç kere ya da yılda altı kere katılmayan yöneticiye kınama cezası verilir.
- c) Disiplin kuruluna kasıtlı başvuruda bulunan, disiplin kurulu çalışmaları hakkında beyanda bulunan, kasıtlı suç isnadında bulunan, yalan tanıklık yapan, çağrıldığı hâlde disiplin kuruluna tanıklığa gelmeyenler, kasıtlı olarak disiplin soruşturmasının uzamasına yol açanlar, disiplin kurulu kararı alınmadan bu konuda parti içinde veya dışında yazılı veya sözlü görüş açıklayanlar hakkında kınama veya üyelikten geçici çıkarma cezası verilir.
- d) Parti eylemine karşı eylem yapan üyeye üyelikten geçici çıkarma veya üyelikten kesin çıkarma cezası verilir.
- e) Parti işlerinde özel çıkar sağlayan üyeye üyelikten geçici çıkarma veya üyelikten kesin çıkarma cezası verilir.
- f) Parti parasına veya malına zarar veren, parti defter veya evraklarında tahrifat yapan üye veya yöneticiye kınama, üyelikten geçici çıkarma veya üyelikten kesin çıkarma cezası verilir.
- g) Parti üyelerinin kişilik haklarını zedeleyici beyan veya davranışlarda bulunan üyeye uyarı veya kınama cezası verilir.
- h) Temel insan haklarına yönelik ihlallerde bulunan üyeye üyelikten kesin çıkarma cezası verilir.
- i) Özel alan dahil, kadınları tehdit eden veya onlara şiddet uygulayan veya tacizde bulunan üyeye, üyelikten kesin çıkarma cezası verilir. Kadının beyanı esas alınır.
- j) Özel alan dahil, çocukları tehdit eden veya onlara şiddet uygulayan veya tacizde bulunan üyeye, üyelikten kesin çıkarma cezası uygulanır. Çocuğun beyanı esas alınır.
- k) Özel alan dahil, engellileri tehdit eden, onlara şiddet uygulayan veya tacizde bulunan üyeye, üyelikten kesin çıkarma cezası uygulanır. Engellinin beyanı esas alınır.

l) Özel alan dahil, cinsel yönelimi farklı bireyleri tehdit eden, onlara şiddet uygulayan veya onları taciz eden üyeye, üyelikten kesin çıkarma cezası uygulanır. Cinsel yönelimi farklı bireyin beyanı esas alınır.

m) SPK gereğince üyeliğe kabul şartlarını sonradan kaybeden üyeye, üyelikten kesin çıkarma cezası verilir.

İtiraz

İl disiplin kurulu kararlarına karşı MDK'ya başvurulabilir. Hakkında partiden ya da gruptan geçici ve kesin çıkarma cezası verilen parti üyesi parti içi itiraz yollarını tükettikten sonra SPK'nın 57. Maddesi çerçevesinde yargı yoluna başvurabilir. Yargı kararı kesindir.

Merkez Disiplin Kurulu'na itiraz süresi ilgiliye verilen savunma süresi kadardır.

İl disiplin kurulunun vermiş olduğu üyelikten geçici çıkarma ve üyelikten kesin çıkarma kararları herhangi bir itiraz olmaksızın Merkez Disiplin Kurulu incelemesine tabidir.

Merkez Disiplin Kurulu karar vermeden, il disiplin kurulunun üyelikten geçici veya üyelikten kesin çıkarma kararı kesinleşmez.

Madde 45: Mali Hükümler

Partinin gelirleri, parti bayrağı, flaması, rozeti, yayınları ve rumuzlarının satışından sağlanacak gelirleri, partice tertip edilen balo, eğlence, tiyatro, film gösterisi, konser ve yemeklerinden sağlanacak gelirler ve SPK'da belirtilen diğer kaynaklardır. Partiye üye olan her kişiden en az 5 TL (Beş Türk Lirası), en çok 2000 TL (İkibin Türk Lirası) giriş aidatı alınır. Giriş aidatı Genel Merkez'e aktarılır.

Parti üye aidatlarının aylık tutarı en az 5 TL (Beş Türk Lirası) ya da üyenin beyan ettiği aylık gelirinin % 2'si olup, üst sınırı SPK'nın belirlemiş olduğu üst sınırı aşamaz. Bu miktar üye tarafından belirlenir ya da değiştirilir.

Genel ve yerel seçimlerde adaylık için başvuru ödentisi PM tarafından belirlenir.

Partinin bütçesi, bilançoları, gelir ve gider cetvelleri ile kesin hesaplarının nasıl düzenleneceği ve gelirlerin sağlanması ile giderlerin yapılmasına ilişkin usuller SPK'nın ilgili hükümleri ve tüzük doğrultusunda hazırlanacak mali işler yönetmeliği ile gösterilir.

Partinin her türlü gelir ve gideri SPK hükümleri ve yönetmelikler çerçevesinde belgelendirilir ve muhasebeleştirilir. Partinin bütün organları görev alanlarındaki mali işlemlerin belgelendirilmesi ve muhasebeleştirilmesinden birinci derecede sorumludur.

Madde 46: Giderlerde Sorumluluk ve Yetki

Partinin giderleri ve girişeceği yükümlülükler, Genel Merkez'de parti tüzel kişiliği, illerde il, ilçelerde ilçe örgütü adına yapılır.

Yükümlülüklere girişmek, bankalardan para çekmek, bir mal veya hak üzerinde tasarrufta bulunmak ya da bu konuda temsil yetkisi vermek için merkezde Genel Başkan veya Genel Başkan Yardımcılarından biri ile Genel Sayman'ın, il ve ilçelerde başkan ve sayman üyenin, başkan bulunmadığında sekreter ile sayman üyenin imzalarının bulunması zorunludur.

Madde 47: Tutulacak Defterler

Her kademedeki parti organları, SPK'da gösterilen defter ve kayıtları tutmak zorundadır. Bunların nasıl tutulacağı, bu defterler dışında, hangi kurulların hangi defterleri tutacağı, teknik olanaklardan nasıl yararlanılacağı yönetmelikte ayrıntılı olarak düzenlenir.

Madde 48: SPK ve Diğer Yasalar

Parti Tüzüğü'nde hüküm bulunmayan hallerde SPK ve siyasi partilerle ilgili diğer yasal düzenlemeler dikkate alınır. SPK

ve diğer yasalar tarafından tanınan hak ve yetkiler ilgili kurullarca kullanılır.

Madde 49: Çeşitli Hükümler

a) SPK, tüzük ve yönetmeliklerde aksine hüküm bulunmadığı hallerde 0.5 ve daha büyük küsuratlar bir üst sayıya tamamlanır.

b) Bu tüzükte üst organlar ve kurullar için öngörülen esaslar, aksine hüküm olmadığı takdirde alt organ ve kurullar için de geçerlidir. Bu tüzükte hüküm bulunmayan hallerde genel hükümler uygulanır.

Parti Meclisi 6 ay içerisinde ilgili yönetmelikleri yapmakla yükümlüdür.